

Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Fen ve Mühendislik Dergisi Dokuz Eylul University Faculty of Engineering Journal of Science and Engineering

Basılı/Printed ISSN: 1302-9304. Elektronik/Online ISSN: 2547-958X

Şevli Yüzlü Dalgakıran Topuğunda Dalga Kaynaklı Yerel Oyulmaların Deneysel Araştırması

Experimental Investigation of Wave-Induced Local Scour around the Toe of the Rubble Mound Breakwater

Selcan Kurt^{1*®},Muhammed İkbal Tortumluoğlu^{2®},Mustafa Doğan^{3®},Ayşegül Özgenç Aksoy⁴®

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye ^{2,3,4} Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü, İzmir, Türkiye Sorumlu Yazar / Corresponding Author *:<u>muhammedikbal.tortumluoglu@deu.edu.tr</u>

 Geliş Tarihi / Received: 23.11.2021
 Araştırma Makalesi/Research Article

 Kabul Tarihi / Accepted: 21.01.2022
 DOI:10.21205/deufmd.2022247127

 <u>Attf şekli/ How to cite</u> KURT, S., TORTUMLUOĞLU,M.İ., DOĞAN,M., ÖZGENÇ AKSOY, A. (2022). Şevli Yüzlü Dalgakıran Topuğunda Dalga

 Kaynaklı Yerel Oyulmaların Deneysel Araştırması. DEUFMD, 24(71), 643-656.

Öz

Dalgaların yıpratıcı etkisinden korumak, deniz taşıtlarının operasyonlarını güvenli olarak yapabilmesini sağlamak veya doğrudan kıyı koruma yapısı olacak şekilde farklı amaçlarda dalgakıranlar inşa edilmektedir. Farklı malzeme ve teknik kullanılarak inşa edilebilen dalgakıranların tasarımı kıyı mühendisliğinde önemli bir konudur. Şevli yüzlü taş dolgu dalgakıranlar uygulamada sık rastlanan bir dalgakıran türüdür. Şevli yüzlü taş dolgu dalgakıran tasarımında en önemli parametre dalgakıranın stabilitesidir. Stabiliteyi doğrudan etkileyecek olan dalgakıran topuğunda oluşacak yerel oyulmaların araştırılması bu bağlamda önemlidir. Çalışma kapsamında, düzenli dalga etkisi altında şevli yüzlü taş dolgu dalgakıranların gövde kesiti topuğunda meydana gelen yerel zemin hareketleri deneysel olarak araştırılmıştır. UVP cihazı ve buna bağlı çalışan algılayıcıları ile zaman bağlı oyulma derinlikleri ölçülmüş ve buradan nihai göreceli oyulma derinlikleri hesaplanmıştır. Elde edilen deneysel sonuçlar vasıtasıyla taban malzemesi, şev eğimi ve dalga durumunun oyulmayı nasıl etkileyeceği konusu yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şevli yüzlü taş dolgu dalgakıran, Gövde kesiti, Topuk oyulması, Deneysel araştırma

Abstract

Breakwaters are built for different purposes, such as to protect them from the harmful effect of the waves, to ensure that the vessels can perform their operations safely or as a coastal protection structure. The design of breakwaters, which can be constructed using different materials and techniques, is an important issue in coastal engineering. Rubble mound breakwaters are a common type of breakwater in practice. The most important parameter is breakwater stability to design of rubble mound breakwater. Therefore, it is important to investigate the local scours that will occur in the toe of the breakwater, which will directly affect the stability. In this study, the local ground movements was investigated experimentally under regular waves at rubble mound breakwater trunk section toe. Time dependent scour depths were measured with the UVP device and its associated sensors, and the final relative scour depths were calculated. The issue of how the ground material, slope, and wave condition will affect the scour, experimental investigate

1. Giriş

Ülkemiz bir yarım ada durumunda olup üç tarafı denizlerle çevrili olup, kıyı yapılarının önemi gün geçtikçe artmaktadır. Ülkemizde en çok uvgulanan kıyı yapıları dalgakıranlar, mahmuzlar, iskeleler rıhtımlar, deniz duvarları ve mendireklerdir. Dalgakıranlar, limanları açık denizden gelen dalgalara karşı korumak amacıyla inşa edilen yapılardır. Bu sayede liman yapılarının ve limana yanaşan deniz araçlarının güvenliği sağlanmaktadır. Derinliğin nispeten küçük olduğu kıyı bölgesinde, deniz taban malzemes dalga etkisiyle hareket etmektedir. oyulmalara, birikmelere, Dalgalar topuk erozyonuna ve çekirdek malzemesinde kayıplara sebebiyet verebilir. Özellikle şevli yüzlü taş dolgu dalgakıranlarda stabilite problemlerine vol acacak olan topuk bölgesindeki oyulmaları tespit etmek ve bunlara karşı önlem almak oldukça önemlidir. Oluşacak yerel zemin hareketlerinin miktarı dalga özelliklerine, taban dane geometrisine ve dalgakıran şev eğimine bağlı değişiklik göstermektedir. Şevli yüzlü dalgakıranlarla ilgili literatürde yapılmış olan çalışmaların genel bir özeti asağıda verilmektedir.

Kwang ve Norimi çalışmalarında, yerel oyulmaların kıyılardaki etkilerini incelemiştir. Düşey kıyı yüzü ile geçirimsiz batık dalgakıran arasındaki yerel oyulmalarla ilgili deneyler yapmışlardır. Deney sonuçları şevli yüzlü dalgakıranlar için yapılmış deneylerle karşılaştırmışlardır [1].

Sumer ve Fredsoe, taş dolgu dalgakıranın gövde kesitinin önünde oluşan oyulmaları ve birikmeleri iki boyutlu olarak incelemişlerdir. Deneylerinde 1:1.2 ve 1:1.75 şev eğimleri için hem düzenli hem de düzensiz dalga drumunda oluşacak oyulmalar deneysel olarak araştırılmıştır [2].

Myrhaug ve arkadaşları düşey yüzlü dalgakıranların kafa kesiti etrafındaki oyulma derinliği ve koruyucu katman genişliği, oyulma ve birikme derinlikleri ile taş dolgu dalgakıranların kafa kesitlerindeki koruma katmanı genişliklerinin belirlenmesi için bir yaklaşım sunmaktadırlar. Daha önce yapılmış olan deney verileriyle çalışma bulguları karşılaştırılmıştır [3].

Fredsoe ve Sumer çalışmalarında, dalga etkisi altında, şevli yüzlü dalgakıran kafa kesiti (müzvar) etrafındaki oyulmalar hem düzenli hem de düzensiz dalga etkisi altında deneysel olarak incelenmiştir. Deneylerde, d₅₀=0.19 mm olan ince taban malzemesi kullanılmıştır. Kafa kesiti etrafında oluşan oyulma çukurunda, dalgaların dalarak kırılmasının etkili olduğu vurgulanmışlardır [4].

Van Gent ve Van der Werf çalışmasında, taş dolgu dalgakıranlarda kaya topuk stabilitesi üzerine incelemeler yapmıştır. 1:2 koruma tabakası eğimine sahip taş dolgu dalgakıran modelinde deneyler yapmıştır. Topuğun oyulması nedeniyle dalgakıranda oluşan hasarı incelemiştir. Topuk korumasında kaya yerine beton kullanılmasının stabilite açısından daha güvenli olacağını belirtmiştir [5].

Tahersima ve arkadaşları düşey yüzlü dalgakıranın önündeki dalgaların üst üste gelmesiyle oluşan oyulma şeklini incelemişlerdir Hem sayısal model hemde deneylerdeki hızların birbiriyle tutarlı olduğu tespit etmişlerdir. Dalgaların üst üste gelmesinin hem duran dalgaların dinamiklerini hem de düşey dalgakıranın yakınındaki akış koşullarını değiştirdiği gözlemlemişlerdir [6].

Cokgor ve Durmus çalışmalarında, taş dolgu dalgakıran önünde türbülansa bağlı üç boyutlu oyulmanın deneysel analizini yapmışlardır. Taş dolgu dalgakıranın 45° eğimli bölümünde hız alanlarını düzenli dalga durumu için incelemişlerdir. Oyulma üzerinde etkili olan türbülans kayma gerilmesinin dalgakıran topuğunun hemen üstünde maksimum seviyeye ulaştığını tespit etmişlerdir [7].

2. Materyal ve Metot

Sunulan çalışmada şevli yüzlü dalgakıran topuğunda dalga etkisi sonucu meydana gelen yerel zemin hareketleri deneysel olarak araştırılmıştır. Deneyler sırasında taş dolgu dalgakıran modelinde dalga üretici aracılığıyla düzenli dalgalar üretilmiş ve dalgakıran önünde ver alan taban malzemesindeki oyulma değerleri incelenmistir. Ölcümler UVP ve ULS cihazları aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. UVP (Ultrasonic Velocity Profiler) cihazı kullanılarak hem zamana bağlı yerel zemin hareketi ölçümleri hem de farklı noktalarda zamana bağlı su partikülü hızları elde edilmiştir. ULS cihazı ile zamana bağlı su seviyesi ölcümü gerçekleştirilmiş ve böylece dalga kanalındaki farklı kesitlerde dalga karakteristikleri belirlenmistir. Denevler sırasında cesitli sev eğimi, dane çapı ve dalga tipleri kullanılmış ve bu

sayede farklı deneysel koşullar oluşturulmuştur. Her bir deneysel koşul iki defa gerçekleştirilerek sonuçların teyit edilmesi amaçlanmıştır. Deneylerde kullanılan dalga kanalı ve taş dolgu dalgakıranın genel görünümü ile şematik gösterimi sırası ile Şekil 1 ve Şekil 2'de gösterilmektedir.

Şekil 1. Deneylerde kullanılan dalga kanalı ve taş dolgu dalgakıranın genel görünümü.

Şekil 2. Deney düzeneği şematik gösterimi

ULS cihazıyla deneylerde iki noktada su seviyesi ölçümü yapılmıştır. Su seviyesini ölçmek için

Ultra Level System (ULS) 80D cihazı ve buna bağlı çalışan Ultra Sound Sensor (USS20130) algılayıcıları kullanılmıştır. Cihaz, zamana bağlı

su seviyelerini ölçümlerini ultrasonik yöntemi ile gerçekleştirmektedir. Elde edilen su seviye verileri ile dalga periyodu, dalga yüksekliği ve dalga boyları belirlenmiştir. Şekil 3' te ULS cihazı ve algılayıcıları görülmektedir.

Şekil 3. ULS 80D cihazı ve USS 20130 algılayıcıları

Deneylerde UVP (Ultrasonic Velocity Profiler) cihazı kullanılarak taban malzemesinin yer aldığı bölgede belirli noktalarda gerçekleşen oyulma ve yığılma değerleri zamana bağlı olarak ölçülmüştür. UVP cihazı genel olarak açık kanallarda ve serbest yüzeyli akımlarda hız profillerinin çıkarılması amacıyla kullanılmaktadır. Ancak cihazın farklı bir özelliği kullanılarak algılayıcı ile taban arasındaki uzaklık, zamana bağlı olarak elde edilebilmektedir. Bu sayede taban malzemesinde gerçekleşen oyulma ve birikmeler zaman bağlı olarak belirlenmektedir (Güney ve diğ, 2013). Şekil 4'te UVP Cihazı görülmektedir.

Şekil 4. UVP cihazı

Ölçüm cihazlarının deney düzeneğindeki yerleşimleri Şekil 5'te şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 5. Ölçüm cihazının şematik gösterimi

Dalgakıran önünde yer alan zemin malzemelesinin dane çapı, yerel oyulma mekanizması açısından büyük önem arz etmektedir. Bu sebeple deneylerde kullanılmış olan taban malzemelerinin ortalama dane çapları, elek analizi ile hesaplanmıştır. Şekil 6'da, üç farklı malzeme için yapılmış olan elek analizi deneylerine ait sonuçlar görülmektedir.

Şekil 6. Elek analizi sonuçları

Tablo 1. Deneysel koşullar ve maksimum oyulma derinlikleri

3.Bulgular

Çalışma kapsamında, üç farklı irilikte taban malzemesi, üç farklı dalga karakteristiği ve iki farklı dalgakıran şev açısı ile deneyler gerçekleştirilmiştir. Deneylere ait özellikler Tablo 1'de verilmiştir. Tablo 1'de yer alan H, Tw ve L simgeleri sırası ile dalga yüksekliği, dalganın periyodu ve dalga boyunu temsil etmekte, d₅₀ kullanılan taban malzemesinin dane medyan çapını göstermektedir. Ayrıca U_m dalgalar sonucu taban seviyesinde oluşan maksimum su partikülü hızını simgelemektedir. UVP cihazı ile ölçülen maksimum oyulma derinlikleri (S_{max}) ve göreceli oyulma derinliği (S_{max}/H) değerleri de Tablo 1 'de verilmiştir. Yapılan deneylere ait UVP ölçümleri Şekil 7 ile Şekil 24 arasında verilmiştir.

Deney No	Statik Su Seviyesi (cm)	d50 (mm)	H (cm)	T _w (sn)	L (cm)	Dalgakıran Şev Açısı (°)	U _m (cm/sn)	S _{max} (mm)	S _{max} /H
1	55	0.23	17	3.1	700	29.74	32.9	17.72	0.1042
2	55	0.23	17	3.1	700	33.69	32.9	29.39	0.1729
3	55	0.23	20	2.7	600	29.74	37.5	31.55	0.1577
4	55	0.23	20	2.7	600	33.69	37.5	32.41	0.1621
5	55	0.23	22	2.3	500	29.74	39.8	35.44	0.1772
6	55	0.23	22	2.3	500	33.69	39.8	40.19	0.2009
7	55	0.55	17	3.1	700	29.74	32.9	6.13	0.0373
8	55	0.55	17	3.1	700	33.69	32.9	7.44	0.0438
9	55	0.55	20	2.7	600	29.74	37.5	9.82	0.0491
10	55	0.55	20	2.7	600	33.69	37.5	9.95	0.0498
11	55	0.55	22	2.3	500	29.74	39.8	6.34	0.0288
12	55	0.55	22	2.3	500	33.69	39.8	12	0.0546
13	55	1.85	17	3.1	700	29.74	32.9	4.55	0.0267
14	55	1.85	17	3.1	700	33.69	32.9	4.84	0.0242
15	55	1.85	20	2.7	600	29.74	37.5	1.18	0.0054
16	55	1.85	20	2.7	600	33.69	37.5	3.77	0.0189
17	55	1.85	22	2.3	500	29.74	39.8	1.84	0.0084
18	55	1.85	22	2.3	500	33.69	39.8	3.08	0.014

Şekil 7. Deney 1 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 8. Deney 2 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 9. Deney 3 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 10. Deney 4 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 11. Deney 5 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 12. Deney 6 için zamana bağlı oyulma grafiği

DEÜ FMD 24(71), 643-656, 2022

Şekil 13. Deney 7 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 14. Deney 8 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 15. Deney 9 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 16. Deney 10 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 17. Deney 11 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 18. Deney 12 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 19. Deney 13 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 20. Deney 14 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 21. Deney 15 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 23. Deney 17 için zamana bağlı oyulma grafiği

Şekil 24. Deney 18 için zamana bağlı oyulma grafiği

Literatür özeti içerisinde verilen Sümer ve Fredsøe (2000) çalışmasında d₅₀=0.2 mm malzeme için şev eğimine bağlı Denklem 1'deki ampirik formülü önerilmiştir. Burada $f(\alpha)$ şev eğimine bağlı değişen bir fonksiyon, h dalgalanmamış su seviyesi, L ise dalga boyunu temsil etmektedir. Denklem 2'de $f(\alpha)$

fonksiyonun hesabı verilmiş olup " α " şev açısıdır [2]. Bahsedilen çalışmada verilen ampirik formülasyon ile hesaplanan (Smax/H)_{hesaplanan} değerleri ile bu çalışma kapsamında yapılan deneyler sonucu elde edilen (Smax/H)_{deneysel} değerleri Tablo 2'de verilmiştir. Koşullar için oluşturulan saçılma diyagramı ise Şekil 25'te gösterilmiştir.

$$\frac{S}{H} = \frac{f(a)}{\left(\sin h\left(\frac{2\pi h}{L}\right)\right)^{1.35}} \tag{1}$$

$$f(a) = 0.3 - 1.77 exp\left(-\frac{\alpha}{15}\right)$$
 (2)

Tablo 2. Deneysel ve hesaplanan (Smax/H) değerleri

Deney No	d50 (mm)	H (cm)	Tw (sn)	Dalgakıran Şev Açısı (°)	S _{max} (mm)	(S _{max} /H) _{deney}	f(α)	(S _{max} /H) _{hesaplanan}
1	0.23	17	3.1	29.74	17.72	0.1042	0.0563	0.1382
2	0.23	17	3.1	33.69	29.39	0.1729	0.1127	0.2768
3	0.23	20	2.7	29.74	31.55	0.1577	0.0563	0.1101
4	0.23	20	2.7	33.69	32.41	0.1621	0.1127	0.2205
5	0.23	22	2.3	29.74	35.44	0.1772	0.0563	0.0833
6	0.23	22	2.3	33.69	40.19	0.2009	0.1127	0.1669
7	0.55	17	3.1	29.74	6.13	0.0373	0.0563	0.1382
8	0.55	17	3.1	33.69	7.44	0.0438	0.1127	0.2768
9	0.55	20	2.7	29.74	9.82	0.0491	0.0563	0.1101
10	0.55	20	2.7	33.69	9.95	0.0498	0.1127	0.2205
11	0.55	22	2.3	29.74	6.34	0.0288	0.0563	0.0833
12	0.55	22	2.3	33.69	12	0.0546	0.1127	0.1669
13	1.85	17	3.1	29.74	4.55	0.0267	0.0563	0.1382
14	1.85	17	3.1	33.69	4.84	0.0242	0.1127	0.2768
15	1.85	20	2.7	29.74	1.18	0.0054	0.0563	0.1101
16	1.85	20	2.7	33.69	3.77	0.0189	0.1127	0.2205
17	1.85	22	2.3	29.74	1.84	0.0084	0.0563	0.0833
18	1.85	22	2.3	33.69	3.08	0.014	0.1127	0.1669

DEÜ FMD 24(71), 643-656, 2022

Şekil 25. Deney ve hesaplanan S/H değerleri için saçılma diyagramı

Aynı zamanda ek olarak, determinasyon katsayısı (R²) Denklem 3'te verilen formülasyonla hesaplanmıştır. Bu denklemde SSE ve SSR değerlerinin hesaplanışı sırasıyla Denklem 4 ve Denklem 5'te verilmiştir.

$$R^2 = \frac{SSR}{SSR + SSE} \tag{3}$$

$$SSE = \sum_{i=1}^{n} (y_i - \hat{y}_i)^2$$
 (4)

$$SSR = \sum_{i=1}^{n} (\hat{y}_i - \bar{y})^2$$
 (5)

Burada, *n* verilerin sayısını, y_i (Smax/H)_{deneysel} değerlerini, \hat{y}_i ampirik formülden hesaplanan (Smax/H)_{hesaplanan} değerlerini ve \overline{y} değeri ise (Smax/H)_{deneysel} verilerinin ortalamasını göstermektedir.

Deneysel veriler ile hesaplanan değerler arasındaki hata farkının ortalaması Denklem 6 vasıtasıyla ve saçılma indeksi SI değeri de Denklem 7 ile hesaplanmıştır.

$$RMSE = \sqrt{\frac{SSE}{n}}$$
(6)

$$SI(\%) = \frac{RMSE}{\overline{y}} * 100 \tag{7}$$

Şekil 25'te saçılma diyagramı üzerinde, bütün sonuçlara ait R² ve SI(%) değerleri verilmiştir.

0.23 mm dane medyan çapına sahip malzeme için deneysel sonuçlarla ampirik formül ile hesaplanan değerlerin karşılaştırılması için R^2 ve SI(%) değerleri de hesaplanmıştır. $R^2 = 0.73$ ve SI(%) = 41.74 değerleri bulunmuştur. Sadece 0.23 mm malzeme için yapılan karşılaştırma, tüm malzemeler için yapılan karşılaştırmaya nispeten daha uyumlu R^2 ve SI(%) değerleri vermiştir. Denklem 1'de verilen ampirik formül 0.20 mm malzeme ile yapılan deneylerden elde edilmiş bir formül olduğu için görece iri daneli malzemeler için doğru sonuçlar vermediği görülmektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

vüzlü dolgu dalgakıran Sevli tas uygulamalarında temel olarak farklılık gösterecek durumlar; taban malzemesi, şev eğimi ve dalga durumudur. Taş dolgu dalgakıranların stabilitesini etkilevecek olan topuk bölgesindeki oyulmaların, bu durumların farklı senervoları icin denevsel olarak araştırılmıştır. Üç farklı dalga durumu, üç farklı irilikteki malzeme ve iki farklı şev eğimi durumu için yapılan deneyler sonucunda aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Maksimum oyulma derinliği taban malzemesinin dane medyan çapı küçüldükçe artmaktadır. Dolayısıyla göreceli oyulma derinliğide dane medyan çapı küçük olan malzemelerde daha yüksektir. Dane medyan çapı 1.85 mm olan malzeme için oyulmalar maksimum 4.84 mm gibi görece bir değerdir. Ama dane medyan çapı 0.23 mm olan malzeme için oyulmalara 40 mm değerlerine ulaşmakta bu değer göreceli oyulma derinliği için 0.2 değerlerine karşılık gelmekte ve tasarım esnasında göz ardı edilmeyecek düzeyde olmaktadır.

Dalgakıran şev açısı büyüdükçe maksimum oyulma derinliği ve göreceli oyulma derinliği değeri artmıştır. Eğimin artması sonucunda dalgakıran toğuğunda oluşacak oyulmalarda artacaktır. Dolayısıyla göreceli olarak eğimin fazla olduğu dalgakıranlar için oyulma konusu dikkatli analiz edilmelidir.

Denizlerde düzenli dalgalardan söz etmek mümkün değildir. Oluşacak dalgalar düzensiz yapıda olup fakrlı yükseklikte ve periyotta dalgalardan oluşmkatadır. Fakat uygulama kolaylığı açısından belirli yükseklikte ve periyotta düzenli dalgalar altında topuk oyulmaları incelemek ön tasarım aşamasında, mertebe açısından yakın sonuçlar verecektir. Esas olan dalgakıran yapılacak bölgeden en az 12 aylık (4 mevsim) dalga kaydı alıp belirgin dalga yüksekliklerini belirleyip deneyler yapılmasıdır.

Tablo 2 ve Şekil 25'de görüldüğü üzere d50=0.23 mm malzeme için yapılan deneysel çalışmalar sonucu elde edilen Smax/H değerleri ile ampirik formülle hesaplanan Smax/H değerleri tutarlıdır. Göreceli olarak iri malzeme durumunda Smax/H değerleri uyumsuzdur ve bu beklenen bir sonuçtur. Bu durum yapılan deneylerin, mevcut çalışmalarda verilen sonuçlarla tutarlı olduğunu göstermektedir.

Teşekkür

Yazarlar, 218M445 nolu araştırma projesi kapsamında finansal destek sağlayan Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'na (TÜBİTAK) teşekkürlerini sunmaktadır.

Kaynakça

- [1] Lee, K. H., Mizutani, N. 2008. Experimental study on scour occurring at a vertical impermeable submerged breakwater, Applied Ocean Research, Cilt. 30, s. 92-99, DOI: 10.1016/j.apor.2008.06.003
- [2] Sümer M. B., Fredsøe, J. 2000. Experimental study of 2D scour and its protection at a rubble-mound breakwater, Coastal Engineering, Cilt. 40, S. 59-87, DOI: 10.1016/j.apor.2008.06.003
- [3] Myrhaug, D., Rue, H., Tørum, A. 2004. Tentative engineering approach to scour around breakwaters in random waves, Coastal Engineering, Cilt. 51, s. 1051-1065. DOI: 10.1016/j.coastaleng.2004.07.022
- [4] Sümer M. B., Fredsøe, J. 1997. Scour at the round head of a rubble-mound breakwater, Coastal Engineering, Cilt. 29, s. 231-261. DOI: 10.1016/S0378-3839(96)00025-7
- [5] Van Gent, M. R., Van der Werf, I. M. 2014. Rock toe stability of rubble mound breakwaters, Coastal Engineering, Cilt. 83, s. 166-176. DOI: 10.1016/j.coastaleng.2013.10.012
- [6] Tahersima, M., Yeganeh, B., Hajivalie, A. 2011. Scour pattern in front of vertical breakwater with wave overtopping, 11th International Coastal Symposium, Poland.
- [7] Cokgor, S., Durmus, O. 2018. 3D Experimental Analysis of Turbulence Induced Scour in Front of the Ruble Mound Breakwater, Journal of Coastal Research, Cilt. 85, s. 1251-1255. DOI: 10.2112/SI85-251.1